

1. BÖLGE İSTANBUL ECZACI ODASI

İstanbul'daki 14 Mayıs kutlamaları, İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi ve İstanbul Eczacı Odasının işbirliğiyle yapıldı. İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Dekanı Prof.Dr. Gültekin SUNAM'ın açılış konuşması sonrasında düzenlenen konferansta Adli Tıp Başkanı Prof.Dr. Şemsi GÖK "Adli Tıp Yönünden Eczacının Görevi", İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Yrd.Doç.Dr.Ecz. Selim BADUR "Dünyada ve Ülkemizde AIDS", İstanbul Eczacı Odası Başkanı Ecz. Sabri KALYONCU da "OTC-Reçetesiz Satılan İlaçla Hastanın Kendi Kendini Tedavi Etmesinin Sakıncaları" konularında konuşma yaptılar.

Ecz. Sabri KALYONCU, OTC konusunda TEB'in erken davranarak, bu konuda meslek odalarıyla ilişki sağlayarak bu konudaki düşüncelerini Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bildirdiğini ve bu konunun Türkiye'nin AET'ye girmesi açısından önemli olabileceğini, ancak Türk halkının bu konuda özellikle sağlık konusunda yeterli bilince sahip olmadığını söyledi. İ.E.İ Sendikasının Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına verdiği OTC kapsamına alınabilecek ilaçlar listesine değinen KALYONCU listenin oldukça geniş tutulduğunu, bu listenin amaçlarının ve bilimsel doğruluğunun tartışılması gerektiğini ve meslek örgütlerinin bu konudaki katkılarının ne ile sınırlanacağını bilinmesi gerektiğini savundu.

Konferanslar sonrası Fakülte birincilerine, meslekte 40 yılını doldurmuş eczacılara, TEB'in hayatta kalan kurucu üyelerine ve TEB Genel Başkanlarına, TRT ve Basın mensuplarına plaket verilmesiyle tören sona erdi.

3. BÖLGE İZMİR ECZACI ODASI

3. Bölge İzmir Eczacı Odası 14 Mayıs Eczacılık günü kutlamaları saat 9.00'da Atatürk anıtına çelenk konması ve saygı duruşu ile başladı.

Kutlamalara "Dünyada ve Türkiye Gerçeğinde Reçetesiz İlaç (OTC)" konulu paneller devam edildi.

Ecz. Işık BOŞACIGİLLER'in yönettiği paneller konuşmacı olarak İlaç ve Kimya Endüstrisi İşverenler Sendikası'nı temsilen F. İtir ÇAĞLAYANGİL, OTC Uzmanı David PİETROBON, III. Bölge İzmir Eczacı Odası II. Başkanı Ecz. Levent KAMACIK katıldılar.

KAMACIK, OTC konusundaki görüşlerini aşağıdaki şekilde değerlendirdi. "DSÖ'nün genel programı dahilinde olan OTC bugün Türkiye gündemine gelmiştir. DSÖ'nün genel programı dahilinde yalnızca OTC değil halka sağlık hizmeti, Ana Çocuk Sağlığı, Aile Planlaması, Yerel Endemik Hastalıklarla Savaş ve Temel İlaçların saptanması (1978 Alma-Ata bildirgesi) da var.

DSÖ OTC konusunu şöyle tanımlıyor: "çok basit hastalıklarda bu tür ilaçların kullanılmasında sağlık ekibinin sağlık hizmeti veren tesislerin ve yataklı tedavi kurumlarının meşgul edilmeden tedavinin sağlanması yararlıdır." Bu anlamda ele alırsak ekonomik yönden rasyoneldir. Ancak hastalığın hangisinin basit, hangisinin komplike olduğunu saptamakta yine sağlık elemanının görevidir. Üstelik Reçetesiz ilaç semptomatik tedaviye yönelik olduğu sürece hastalık kesin olarak tedavi edilemeyecektir. Ayrıca hastalığın tedavisi konusunda halk yeterli bilgiye sahip midir? Tanıtıma yönelik reklam aracılığıyla yapılmış bilgilendirme ne derece yararlı olacaktır?

DSÖ bu öneriyi getirirken yataklı sağlık kurumunun ve pahalı maliyeti olan sağlık kurumunun boşuna işgal edilmemesi gerektiğini düşünmüştür. Bunun için de ilk basamak sağlık hizmeti diye bir olay koymuştur. İlk basamak hekimliğinin genel taramadan sonra yataklı sağlık kurumuna gönderdiği hasta sayısı % 3'ü aşmamaktadır. Bütün bunlar gözardı edilip sadece OTC konusu gündeme getirilmeye çalışılmaktadır.

Firmalar tarafından desteklenen bu olay insanın zaman içinde kazandığı yetkinliklerin yitirilerek geriye dönmesidir. Önceki çağlarda ilaç denenerek kullanılmaya başlandı ve zamanla otlardan sentetik naddelere geçildi. Etken maddelerin etkileri, kontrendikasyonları komplikasyonları gelişti.

İlacın sınıai sektörel yapılanmasından bu yana ilacın reçetesiz, doktor kontrolü olmadan kullanılması gerektiği savunulmuştur. Ancak ultra sanayi aşamasına geçince pazar sorunu çıktı ve OTC konusu sektörce savunulmaya başlandı. Bu, tekelleşmenin ve paylaşılmış pazarda kazancın artırılması sorunuydu.

DSÖ'nün bu olayı getirirken artan sağlık harcamalarında artan maliyet olmadığı gibi devletin sağlık bütçesine ayırdığı pay 1980 yılı için % 4.7 iken, 1987 yılında % 1,5'a düşmüştür. Bu oran Sri Lanka'nın bile altındadır ve ABD'ye göre 100 kat daha düşüktür. Türkiye'de bugün halen 6 ay yolu kapalı ve sağlık hizmeti götürülmemiş bölgeler var. Böyle bir ortamda reçetesiz ilacın ne kadar sağlıklı olabileceği tartışmalıdır.

Biz bugün için Türkiye'de ilaç kavramını gündeme getirmekten öte SSBY yetkililerinin herşeyden önce bir Ana Çocuk Sağlığı, Aile Planlaması, Temel Sağlık Hizmetleri ilk basamak sağlık hizmeti, eczacılık hizmetlerinin yeniden organize edilmesi, eczacının işlevinin yeniden tanımlanması konusundaki çalışmaların başlatılarak alt yapı oluştuktan sonra OTC gibi gerek ABD'de gerek bazı Avrupa ülkelerinde uygulanan bir üst yapı kavramını gündeme getirilmesinden yanayız. Türkiye'deki sağlık karmaşasının sürdüğü bir dönemde belli bir takım birikimlerden belli

bir takım örgütlenmelerden ileri bir eğitim ve kültür düzeyine erişmiş toplumlardan ve çok fazla ileri teknolojiye ulaşmış ülkelerdeki uygulamayı tek başına alarak Türkiye'ye monte etmek sağlık karmaşasına yeni bir karmaşa getirmekten başka bir anlam taşımayacaktır.

6. BÖLGE SAMSUN ECZACI ODASI

6. Bölge Samsun Eczacı Odası'nın 14 Mayıs Eczacılık kutlamaları 6. Bölge Eczacı Odası Başkanı Ecz. Erkal KÖKDENER'in konuşmalarıyla açıldı.

Ecz. Erkal KÖKDENER, K.K.T.C. Eczacıları Birliğinin Uluslararası Eczacılık Federasyonuna (FIP) kabulünden bahsederek konuşmasına başladı.

Bakanlığın muvazaa konusundaki yaklaşımlarına değinerek Oda Uygunluk Belgelerinin 615 günlük aradan sonra yeniden odalara geniş yetkilerle verildiğini söyledi.

Daha sonra OTC konusunda vatandaşımızın gerek alışkanlıkları, gerekse kültürel seviyesinin henüz böyle bir uygulamaya hazır olmadığını, hizmet politikası mutlaka OTC uygulamasını gerekli kılıyorsa, olayın eczane sınırları içinde ve tüm ilaçların mutlak suretle reçete ile verilmesini konuşmasında vurguladı.

KÖKDENER konuşmasını TBMM'nin 7.5. 1987 tarihli oturumunda kabul edilen Sağlık Hizmetleri Temel Yasasında, tasarımı hazırlarken meslek kuruluşlarının düşüncelerinin alınmamasını, eczacının tasarımı içindeki yerinin belli olmayışını, kabul edilen taslağın çok genel hükümler taşıması nedeniyle de hemen hemen her maddesi için yönetmelik çıkarılmasının zorunlu oluşunun endişe verici bir noksanlık olduğunu söylemekle bitirdi.

Konuk konuşmacı olarak kutlamalara katılan SSYB İlaç ve Eczacılık Genel Müdür Yardımcısı Ecz. Münip ÜSTÜNDAĞ, konuşmasına artık bu tip kutlamaları bir anma, bir bayram niteliğinden çok Eczacılık mesleğinin sorunlarını geniş boyutlarda tartışıldığı toplantılar şekline dönüştüğünü söyleyerek başladı.

Bu gün eczacının ilaç üreten kişi olmaktan uzaklaşarak, üretim yapan ilaç fabrikalarının ürünlerini hastaya ulaştıran duruma düştüğünü ancak eczacının ilacın üretiminden tüketimine kadar her aşamasında etkinliği olduğunu, ülkemizdeki eczacılık gereksinimlerine uygun yararlılık düzeyi yüksek ve gerçeklere yönelik bir eğitim programına alınması gerektiğini aksi halde, gerek kamu, gerek özel sektörde eczacının konumu ve etkinliği, gerekse istihdam sorunlarının bu tip toplantı, panel ve simpozyumlarda her zaman yer alacak konulardan olacağını konuşmasında vurguladı.

Daha sonra Münip ÜSTÜNDAĞ 1984-85 ve 1986 yılı programı icra planında yer alan Genel Müdürlüğün sorumlu olduğu tedbirlerden bahsederek bu tedbirler doğrultusunda Bakanlığın İlaç ve Eczacılık konularında yapmış oldukları uygulamaları anlatarak konuşmasını noktaladı.

İkinci konuk konuşmacı olarak kutlamalara İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmasi ve Teknoloji Kürsüsü Başkanı Prof.Dr. Kasım Cemal GÜVEN katıldı. Prof.Dr. GÜVEN Eczacılığın tarihçesi konusunda görüşlerini bildiren geniş açıklamalarda bulundu.

6. Bölge Samsun Eczacı Odası 14 Mayıs kutlamaları Ecz. Sadi SUBAŞI'nın Eczacılık ve 6. Bölge Samsun Eczacı Odasının Eczacılıktaki yeri konulu konuşmasıyla devam etti.

1980 yılında Samsun'daki Bölgelerarası toplantıda odanın Türkiye'de ilk kez "İlaç Savurganlığı ve Alınması Gerekli Önlemler" başlığı ile bir rapor sunduğunu ve sosyal güvenlik kurumlarından ilaç temin eden hastaların aldıkları ilaçların tutarının belli bir kısmına (% 20) katılması gerektiğinin ve kamu kuruluşlarında bunun yürürlüğe konduğunu, bunlardan başka eczane yardımcı

personelini eğitmek üzere 1981 yılında seminer düzenleyerek kitapçık çıkardıklarını söyleyerek odanın faaliyetlerini ve çalışmalarını yansıtmak üzere 1983 yılında bülten çıkarmaya başladıklarını da sözlerine eklemiştir.

Ecz. Sadi SUBAŞI'nın ardından 25. yılını dolduran üyelerine, konuşmacılara plaket ve Ankara Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Meslek İçi Eğitim Semineri'ne katılan üyelere sertifika verilmesi izlendi.

Daha sonra yapılan açık oturum Prof.Dr. Kasım Cemal GÜVEN (İst.Üniv. Ecz. Fak. Öğr. Üy.), Ecz. Münip ÜSTÜNDAĞ (İlaç ve Eczacılık Genel Md.Yrd.), Dr.Ecz. Okan ATAY (İlaç ve Eczacılık Eski Gen.Md.Yrd. - Gazi Üniv.Ecz.Fak. Öğr.Üy.), Kimyager Adem GÜL (İlaç ve Kimya Endüstrisi İşverenleri Sendikası Temsilcisi), Ecz. Akın ÖZBAŞ (6. Böl. Ecz. Odası Genel Sekreteri)'in katılımları ile yapıldı.

Yapılan tartışmalardan sonra açık oturumun son bölümünde, tarafların bulunduğu ortak görüşler şu başlıklar altında toplandı:

1. Üreticilerin kendi kontrol laboratuvarlarını oluşturarak daha kaliteli ilaç üretimine yönelmeleri, yapılan kontrollerde çıkacak olumsuz sonuçlar çok ağır cezalandırılmalı ve ruhsat iptallerine gidilecek formüller geliştirilmelidir.

2. GMP'nin de yurt dışında yetiştirilmiş uzman kişiler tarafından ciddi ve tavizsiz olarak denetlenmesi gerekecektir.

3. Sanayi kesiminde şu an % 16.2 olan yüksek öğrenimli oranı yükseltilmeli, ilaç fabrikalarında daha çok eczacı çalıştırılmalıdır.

4. İlaç ambalaj malzemesi, ilaç yan maddesi üreticilerinin de en az ilaç üreticisi kadar sorumluluğu sağlanmalıdır.

5. TEB'in gündeminde bulunan "İlaç Kontrol Laboratuvarı"nın bir an önce kurulması için gerekli yasal ve mali destek sağlanmalıdır.

6. Geri çekme işlemi tamamen ilaç üreticisinin iyi niyetine bağlıdır. Eczane eczacısının mali kaybını önleyen bu sistemin işlerliliği iyi izlenmelidir.